

Przemysław Kasperkiewicz

Filia Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Katowicach
e-mail: przemyslaw.kasperkiewicz@polsl.pl

Aleksandra Maruszczyk

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
e-mail: Aleksandra.Maruszczyk@ciniba.edu.pl

8. Warszawskie Targi Książki (Warszawa, 18–21 maja 2017 r.)

Książkowe klimaty na Narodowym...

Funkcjonując w erze niesłabnącej popularności wciąż ewoluujących elektronicznych mediów, coraz częściej zastanawiamy się nad przyszłością tradycyjnej książki i kondycją rynku wydawniczego. Pierwszym poważnym sygnałem są wciąż mało optymistyczne wyniki badań czytelnictwa, ogłaszane cyklicznie przez Bibliotekę Narodową. Również sygnały płynące ze strony bibliotekarzy wskazują na fakt, iż słowo drukowane nie znajduje się już w ścisłym centrum uwagi odbiorcy informacji. Media cyfrowe, w szczególności szeroko postrzegany Internet, stały się dla wydawców i dystrybutorów skutecznym narzędziem komunikowania się i marketingu. Dziś o wiele łatwiej i szybciej można dotrzeć do szukanego tytułu, przeglądając ofertę księgarni internetowej. I nie chodzi jedynie o pozyskanie metainformacji na temat określonej publikacji, ale o jej pełny tekst, proponowany nabywcy do pobrania i/lub odczytania w określonym formacie cyfrowym. Pomimo technologicznych możliwości jest jednak coś szczególnego i niepowtarzalnego w bezpośrednim kontakcie z książką i autorem. Najlepszą ku temu okazję stanowią organizowane od wielu lat targi książki, wśród nich te największe, odbywające się na Stadionie Narodowym w Warszawie (w tym roku zorganizowane w dniach 18–21 maja).

Inauguracja, partnerzy

W trakcie uroczystego otwarcia tegorocznych Warszawskich Targów Książki (WTK) głos zabrali: Dyrektor Warszawskich Targów Książki i Prezes Zarządu Murator EXPO sp. z o.o., Jacek Oryl; Prezes Zarządu Targi Książki sp. z o.o., Jacek Skąpski; Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Magdalena Gawin; Ambasador Niemiec w Polsce, Rolf Nickel; Dyrektor Frankfurckich Targów Książki, Jürgen Boss; Dyrektor Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki Województwa Mazowieckiego, Paweł Cukrowski (fot. 1).

Fot. 1. Uroczysta inauguracja 8. WTK

Źródło: Fot. A. Maruszczyk.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez spółki: Targi Książki i Murator EXPO. Patronat honorowy nad imprezą objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzej Duda. Gościem Honorowym Targów były w tym roku Niemcy, a jego partnerami – Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Frankfurter Buchmesse i Goethe-Institut. W skład honorowego komitetu weszły następujące instytucje i organy: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rzecznik Praw Dziecka, Polska Akademia

Nauk, Biblioteka Narodowa, Oficjalny Portal Turystyczny Mazowsza „Mazowsze. Serce Polski” oraz Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy. Należy odnotować również wsparcie wielu branżowych instytucji, m.in.: Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, Polskiej Izby Książki, Izby Wydawców Prasy, Stowarzyszenia Autorów i Wydawców Copyright Polska, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Izby Księgarstwa Polskiego i Związku Literatów Polskich.

Medialny patronat zapewniły m.in.: Radio Eska, „Gazeta Wyborcza”, „Biblioteka Analiz”, „Wydawca”, rynek-ksiazki.pl, lubimyczytac.pl, przy współpracy branżowych periodyków: „Bibliotekarza”, „Poradnika Bibliotekarza”, „Forum Akademickiego” i „Świata Druku”. Rola współorganizatora programu skierowanego do najmłodszych czytelników przypadła portalowi informacyjno-rozrywkowemu czasdzieci.pl i Festiwalowi Literatury dla Dzieci. Z kolei Festiwal Komiksowa Warszawa odbył się dzięki kooperacji Polskiego Stowarzyszenia Komiksowego i Stowarzyszenia Twórców Contur.

Wystawcy, autorzy

Ofertę wydawniczą podczas tegorocznych WTK zaprezentowało blisko 800 wystawców z 33 krajów: Argentyny, Australii, Belgii, Białorusi, Chile, Chin, Chorwacji, Czech, Danii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Indii, Japonii, Korei Południowej, Kostaryki, Litwy, Macedonii, Niemiec, Pakistanu, Peru, Polski, Portoryko, Rosji, Rumunii, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, USA, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Rodzimi wydawcy i dystrybutorzy: Agora, BOSZ, Difin, EMPIK, Dom Wydawniczy REBIS, Firma Księgarska Olesiejuk, Sonia Draga, Wydawnictwo „Znak” i Wydawnictwo Literackie, mogli pochwalić się największymi ekspozycjami wystawienniczymi. Wiele innych, mniejszych i większych, podmiotów wydawniczych prezentowało się równie interesująco, wśród nich: Albatros (fot. 2), Amber, Bellona, Burda Książki, Czytelnik, Edipresse, Gandalf, Grupa Wydawnicza Foksal, Helion, Iskry, Książkowe Klimaty, Multico, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, niePrzeczytane.pl, Noir Sur Blanc, Marginesy, OSDW Azymut, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Prószyński i S-ka, Publicat, SQN, Świat Książki czy Wydawnictwo Czarne.

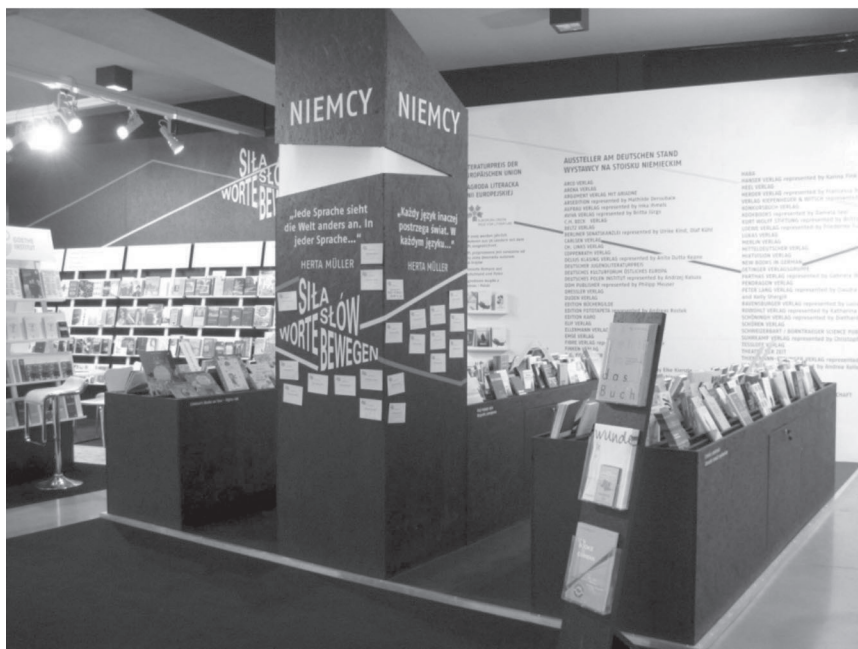

Fot. 2. Ekspozycja wydawnictwa Albatros

Źródło: Fot. A. Maruszczyk.

Warto wspomnieć o imponującej ofercie tytułowej gości z Niemiec (m.in.: Arena Verlag, DOM Publishers, Loewe Verlag, Werkstatt GmbH Verlag – fot. 3) i Francji (m.in. Albin Michel, Gallimard, Hachette – fot. 4). Literatura dla najmłodszych była silnym atutem następujących oficyn: Adamada, Ameeet, arsEdition, Babaryba, Bajka, Debit, Media Rodzina, Nasza Księgarnia i Zielona Sowa. Miłośnicy komiksów tłumnie oblegali stoiska wydawnictw: Atom Comics, Egmont Polska, Non Stop Comics, Polskie Stowarzyszenie Komiksowe, sklep-komiksowy.pl i Timof Comics. Entuzjaści książki mówionej mogli przyjrzeć się ofercie: Bajek-Grajek, Biblioteki Akustycznej Virtualo czy Edgarda. Antykwarjaty (m.in.: Antika, Na Tamce, Piotruś Pan, Tomik, Książka dla Każdego, Kwadryga i Szarlatan) proponowały rzadkie egzemplarze książek z tzw. wtórnego obiegu.

W sektorze Targów Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA dominowała literatura specjalistyczna i naukowa, prezentowana m.in. przez oficyny wydawnicze Politechniki Rzeszowskiej i Politechniki Warszawskiej, Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Wydawnictwa

Fot. 3. Ekspozycja wydawnicza Honorowego Gościa WTK

Źródło: Fot. A. Maruszczyk.

AGH, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej i Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Interesujące publikacje z zakresu bibliotekoznawstwa i księgarstwa można było znaleźć na stoiskach: Biblioteki Narodowej, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Biblioteki Analiz.

Tradycyjnie firma Pocketbook – producent i dystrybutor uznanych czytników e-książek – prezentowała popularne urządzenia z serii Basic, Touch Lux i InkPad 2 oraz przedpremierowo najnowszy model Aqua 2. Na targach obecni byli znani dystrybutorzy e-booków (Publio.pl i Nexto.pl), którzy jednak wypadli przeciętnie na tle pozostałych wystawców.

Bezpośrednie obcowanie z książką oznacza nie tylko bliskie spotkanie z jej fizycznym i werbalnym atrybutem, ale przede wszystkim kontakt z autorem. Wśród blisko tysiąca zaproszonych przedstawicieli świata literatury, kultury, nauki i publicystyki na stoiskach pojawili się m.in.: Katarzyna Bonda, prof. Jerzy Bralczyk, Wojciech Cejrowski, Elżbieta Cherezińska, Henryk Jerzy Chmielewski (popularny Papcio Chmiel), Sylwia Chutnik, Jacek Cygan, prof. Janusz Czapiński, Krzysztof Daukszewicz, Artur Domosławski, Jerzy Dziewulski, Jacek Fedoro-

wicz, ks. prof. Michał Heller, Józef Hen, Małgorzata i Michał Kuźmińscy, Czesław Lang, Adam Michnik, prof. Zbigniew Mikołajko, Agata Młynarska, prof. Karol Modzelewski, Krzysztof Mroźiewicz, Łukasz Orbitowski, Jacek Pańkiewicz, Andrzej Pilipiuk, Szczepan Twardoch i Janusz L. Wiśniewski. Swoje książki podpisywali również zagraniczni autorzy, m.in.: Cecelia Ahern, Thomas Arnold, Martin Caparrós, Maxime Chattam, Andrés Ibáñez, Graham Masterton, Federico Moccia, Christopher Niedenthal i Hege Storhaug. Warto zaznaczyć również obecność pisarzy niemieckich, m.in.: Artura Beckera, Wolfganga Bauera, Danieli Kohl, Charlotte Link, Herty Müller i Alice Pantermüller. Do wielu z wymienionych twórców ustawiały się gigantyczne kolejki łowców autografów.

Fot. 4. Stoisko Instytutu Francuskiego w Polsce

Źródło: Fot. A. Maruszczyk.

Spotkania, dyskusje

Oficjalnego otwarcia ekspozycji wydawców niemieckich dokonali prezydenci Polski i Niemiec: Andrzej Duda i Frank-Walter Steinmeier, eksponując w swoich wystąpieniach ważną rolę literatury i kultury

w kształtowaniu i utrwalaniu dialogu pomiędzy narodami. Niemiecka noblistka, poetka i pisarka Herta Müller podczas spotkania autorskiego odniosła się do problematyki totalitaryzmu, tożsamości i pojednania, obecnej w wielu jej książkach. Charlotte Link opowiadała o swojej najnowszej książce *Oszukana* w kontekście psychologii ofiary i sprawcy zbrodni. Według niej kryminały pisane przez kobiety wyróżnia realizm. Maxime Chattam na Kanapie Literackiej mówił o strachu i złości, czego dość często doświadczają bohaterowie jego książek. Zdaniem autora tak specyficznym i ukierunkowanym rodzajem twórczości wywiera pozytywny wpływ na odbiorców nieradzących sobie z zagrożeniami współczesnego świata.

Przedstawiciele Wydawnictwa Helion, serwisu lubimyczytac.pl i e-platformy Woblink podjęli dyskusję dotyczącą kategoryzacji książek. Wobec zróżnicowanego wachlarza stosowanych systemów katalogowania książek pojawia się pytanie o możliwość wypracowania spójności w tym zakresie. Według uczestników panelu koncepcja ta wydaje się możliwa do zrealizowania pod warunkiem współpracy wydawców, dystrybutorów i dysponentów e-katalogów (także w bibliotekach) oraz kontroli i weryfikacji słownika kategorii opisujących publikacje.

W ramach spotkania *W sieci o książkach 2017 – kontynuacja badania postaw czytelniczych internautów* portal lubimyczytac.pl i Polska Izba Książki zaprezentowały wyniki kontynuowanych od ubiegłego roku badań zachowań czytelniczych w Polsce. Na podstawie uzyskanych danych ustalono, że większość aktywnych czytelników stanowią kobiety (82,5%), przy ogólnie wzrastającej świadomości czytelniczej, skłaniającej internautów do poszukiwania informacji o książce w Internecie. Zaakcentowano rosnącą popularność serwisów tematycznych, księgarni internetowych i blogów. Respondenci (grupa badawcza liczyła 6067 internautów) przy wyborze tytułów kierowali się przede wszystkim własnymi zainteresowaniami, rzadziej ulegając czyimś rekomendacjom. Prawie 60% badanych zadeklarowało, że czyta 20 książek rocznie (szkoda, że ten wynik nie jest normą dla całej czytelniczej populacji).

Podczas prezentacji platformy IBUK Libra Light omówiono funkcjonalność serwisu dystrybucji treści cyfrowych, stanowiącego rozwinięcie znanego i popularnego wśród użytkowników e-książek narzędzia IBUK Libra, przeznaczonego tym razem dla grupy niewidomych użytkowników. Projekt został zrealizowany przy współudziale Polskiej Izby Książki, Działu Zbiorów dla Niewidomych w Głównej Bibliotece Pracy i Zabezpieczenia Społecznego oraz ekspertów Wydawnictwa Naukowego PWN, przy koordynacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na podstawie zapisów traktatu z Marrakeszu, stanowiących

o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabo widzącym oraz osobom z niepełnosprawnością uniemożliwiająca zapoznanie się z drukiem, 1 lipca 2016 r. Instytut Książki i Wydawnictwo Naukowe PWN podpisały umowę dotyczącą budowy i wdrożenia IBUK Libra Light. System ten współpracuje ze specjalnym czytnikiem NVDA, linijką brajlowską i syntezatorem mowy. Niepełnosprawni użytkownicy, zidentyfikowani za pomocą kodu PIN, korzystają z bezpłatnego dostępu do platformy, która umożliwia im samodzielne nawigowanie, wyszukiwanie i pobieranie treści w określonym formacie (EPUB, MP3) oraz odtwarzanie ich na własnym urządzeniu. Wytyczne Światowej Organizacji Własności Intelektualnej WIPO zapewniają bezpieczeństwo oraz prawną ochronę udostępnianych treści. Wydawca sam decyduje, które publikacje mają zostać udostępnione na platformie, kontrolując przekazywanie plików i nie ponosząc przy tym żadnych kosztów związanych z ich udostępnianiem i zabezpieczaniem, tym bowiem zajmuje się administrator repozytorium, czyli OSDW Azymut. Usługa IBUK Libra Light to niezwykle przydatne i cenne narzędzie, dzięki któremu niepełnosprawni czytelnicy zyskują dostęp do wiedzy.

Podczas obrad III Konferencji „EduAkcja dla bibliotek. Kompetencje i motywacje współczesnego bibliotekarza” Dyrektor Biura Kultury Urzędu Miasta Warszawy, Tomasz Thun-Janowski, podkreślił znaczący wpływ działalności placówek bibliotecznych na kształtowanie się lokalnych wspólnot. Biblioteka coraz częściej stanowi osobliwe centrum kultury, wymiany poglądów i doświadczeń, a także miejsce intelektualnych i towarzyskich inspiracji. Interesujący wykład wygłosiła Maja Branka, profesjonalna trenerka personalna, doradzająca instytucjom kulturalnym w zakresie zmian podnoszących jakość usług. Wskazała w nim na konieczność aktywnego promowania bibliotek w środowisku potencjalnych i przyszłych użytkowników.

Warsztaty *KsiążkiGO, czyli gamifikowanie literatury na smartfonach jako sposób zaangażowania pokolenia Y i Z w czytanie książek* dotyczyły procesu gamifikacji, polegającego na stworzeniu mobilnej gry, umożliwiającej interakcję najmłodszego czytelnika z tekstem. Każdy uczestnik spotkania, wyposażony we własne urządzenie mobilne, mógł zapoznać się z funkcjonalnością testowanej aplikacji, edytując prostą grę z wykorzystaniem tekstu, grafiki i materiałów wideo.

Magazyn „Wydawca” zorganizował seminarium dla profesjonalistów, podczas którego założyciel Muzeum Drukarstwa i Papiernictwa w Supraślu, Jerzy Andrejuk (Orthdruk), przedstawił tradycyjne i współczesne techniki zdobienia krawędzi książek. Przedstawiciel dystrybutora maszyn i materiałów poligraficznych Scorpio, Krzysztof Pisera, zapre-

zentował metody i techniki uszlachetniania druków cyfrowych. Podczas Dnia Reportażu, połączonego z finałem 8. edycji Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki, można było wziąć udział w spotkaniach z wybitnymi reporterami, m.in.: Cezarym Łazarewiczem, Anetą Prymaką-Oniszk, Martinem Caparrósem, Edem Vulliamy i Paolem Rumizem. To tylko niektóre przykłady spotkań składających się na niezwykle bogaty program wydarzeń WTK.

Nagrody, wyróżnienia

W czasie trwania WTK autorom i wydawcom przyznano wiele prestiżowych nagród. Honorową Nagrodę WTK IKAR otrzymała Hanna Krall. W ramach jubileuszowej, 15. edycji Nagrody im. Jerzego i Hanny Kuryłowiczów nagrodę główną przyznano publikacji *W rzeczy samej. Osobliwe historie wspaniałych materiałów, które nadają kształt naszemu światu* Marka Miodownika (wyd. Karakter, tłum. Dariusz Żukowski). W konkursie na najlepszą książkę akademicką i naukową ACADEMIA 2017 nagrodę główną otrzymała publikacja *Medycyna rodzinna* (red. nauk. J. Bożydar Latkowski, Witold Lukas i Maciej Godycki-Ćwirko, Wydawnictwo Lekarskie PZWL).

Najlepszą publikacją akademicką z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, nagrodzoną przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, okazała się książka Michała Tymowskiego *Europejczycy i Afrykanie. Wzajemne odkrycia i pierwsze kontakty* (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Wyróżnienia w tej kategorii przyznano m.in.: Wydawnictwu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za *Technokulturę i jej manifestacje artystyczne. Medialny świat hybryd i hybrydyzacji* Piotra Zawojskiego oraz Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich za *Naukę o informacji* pod redakcją Wiesława Babika. W dziedzinie nauk technicznych i ścisłych największe uznanie zdobyła książka Andrzeja Huczki, Agnieszki Dąbrowskiej i Magdaleny Kurcz Grafen. *Otrzymywanie, charakterystyka, zastosowania*, (Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego). Po raz pierwszy zdobywcy nagród głównych poza dyplomem otrzymali również nagrody pieniężne, ufundowane przez spółkę Murator EXPO.

Nagrodą im. prof. Jerzego Skowronka – za wybitne prace w dziedzinie archiwistyki, biografii oraz historii krajów bałkańskich i dyplomacji – uhonorowano książki: *Atanazy Raczyński 1788–1874. Biografia* Michała Mencfela (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) i *Bośnia i Hercegowina: determinanty dzie-*

jów. *Pomiędzy Serbami, Chorwatami a supremacją muzułmanów* Danuty Gibas-Krzak (Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie). Kapituła konkursowa Technicus 2017 tym razem nie wyłoniła niekwestionowanego zwycięzcy w kategorii publikacji o tematyce technicznej, przyznając tylko równorzędne wyróżnienia.

Redakcja „Dziennika Gazety Prawnej” ogłosiła nagrody ECONOMICUS 2017. Za najlepszą książkę dotyczącą szeroko rozumianej problematyki ekonomicznej uznano *Paradoks euro. Jak wyjść z pułapki wspólnej waluty?* Stefana Kawalca i Ernesta Pytlarczyka (Wydawnictwo Poltex). W kategorii poradników biznesowych zwyciężył *Rynek sztuki w Polsce. Poradnik dla kolekcjonerów i inwestorów* Moniki Bryl (PWN S.A.). Wśród książek ekonomiczno-biznesowych przetłumaczonych z języka obcego jury najwyżej oceniło publikację Mariany Mazzucato *Przedsiębiorcze państwo. Obalić mit o relacji sektora publicznego i prywatnego* (Wydawnictwo Ekonomiczne Heterodox).

Redakcja „Magazynu Literackiego KSIĄŻKI” przyznała Nagrody Magellana wydawnictwom promującym tematykę podróżniczą. Za najważniejsze wydarzenie minionego roku uznano wznowienie po latach uznanej światowej marki przewodników turystycznych Lonely Planet. Nagrody specjalne otrzymali Elżbieta i Andrzej Lisowscy. Po raz pierwszy wręczono też nagrodę ustanowioną przez magazyn podróżniczy „Kontynenty”, która trafiła do Aruna Milcarza za publikację *Czad. W poszukiwaniu straconego* (Wydawnictwo Długosze). Z kolei Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury za najbardziej przyjazne translatorom wydawnictwo uznało oficynę Książkowe Klimaty.

Rozstrzygnięto konkurs na Najlepszego Bibliotekarza 2016 r. Nagrody z rąk Przewodniczącej SBP Elżbiety Stefańczyk odebrały: Urszula Kopeć-Zaborniak, Karolina Suska i Adrianna Walendziak. Polskie Towarzystwo Wydawców Książek wybrało najpiękniejsze pod względem edytorskim publikacje: *Listy Józefa Czapskiego i Ludwika Heringa* (literatura piękna; projekt: Janusz Górski), *Magia nart* (humanistyka; projekt: Bartłomiej Witkowski), *Psikusy* (literatura dla dzieci; projekt: Magdalena Jurek i Małgorzata Gurowska), *Tworzywo* (podręczniki; projekt: Agata Korzeńska i Paweł Krzywda) i *Śmietnik* (albumy; projekt: Magdalena Burdzyńska). Honorowe medale za zasługi na polu książki w szerokim znaczeniu wręczono: Maciejowi Buszewiczowi, Aleksandrze i Danielowi Mizielińskim, Antoninie Kuchlewskiej (BZGraf), Janinie Krysiak (Arkady) i Pawłowi Waszczykowi (Biblioteka Analiz). Drukarnie: działową ABEDIK z Poznania i cyfrową Totem z Inowrocławia uznano za najlepsze w swoich kategoriach. Przyznano również

laury w ramach 8. edycji Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki. Za najlepszy reportaż uznano *Delhi. Stolicę ze złota i snu* Rany Dasgupty (Wydawnictwo Czarne).

Miłośnicy fantastyki wybrali najlepsze utwory tego gatunku, nominowane do Nagrody Literackiej im. Janusza A. Zajdla: w kategorii powieść – *Inwit* Michała Cholewy, *Siła niższa* Marty Kisiel, *Czterdzieści i cztery* Krzysztofa Piskorskiego, *Puste niebo* Radka Raka; w kategorii opowiadanie – *Lo faresti per me?* Juliusza Brauna, *Bunt maszyn* Michała Cholewy, *Panicz z Ertel-Sega* Agnieszki Hałas, *Paradoks Bliźniąt* Magdaleny Kucenty, *Wywiad z Borutą* Łukasza Orbitowskiego i Michała Cetnarowskiego oraz *Na nocnej zmianie* i *To byliśmy my* Anny Szumacher. Ogłoszono również nominacje do Nagród Literackich Nike i Gryf.

Atrakcje, konkursy

Podczas targów wystawcy oferowali czytelnikom atrakcyjne rabaty cenowe obejmujące całą ofertę tytułową już od symbolicznej złotówki. W ramach popularnej akcji „Książka za książkę” po przekazaniu pięciu zbędnych egzemplarzy książek można było otrzymać kupon uprawniający do bezpłatnego pobrania e-booka z serwisu Publio.pl. Aktywne uczestnictwo w sprawnościowych i kreatywnych konkursach dawało szansę na zdobycie jednego z kilku czytników e-książek Pocketbook Touch Lux 3. Dla zwolenników tradycyjnej książki przygotowano bookcrossingową wymianę zbiorów „Z półki na półkę”. Dla najmłodszych zorganizowano liczne warsztaty, m.in.: *Literacką Grę Targową* – kreatywne zdobywanie wiedzy o targach książki podczas ich zwiedzania; *Przygody w Raju* – zajęcia literacko-plastyczne z wykorzystaniem książek autorstwa Moni Nilsson; *Znajdź Gandalfa i odbierz kupon* – konkurs z nagrodami; dyskusję o wartości nauki i celowości zdobywania wiedzy; *Pudelko zwane wyobraźnią* – zajęcia wzbogacające słownictwo i przygotowujące do interpretacji tekstu poetyckiego; tworzenie artystycznych kolaży na temat ulubionych postaci literackich; kreatywne rysowanie w ramach akcji *Biała kartka jako nieznaną planetę, ołówek jak rakieta*; warsztaty z zakresu rozwoju osobistego prowadzone przez Michała Zawadkę oraz kreatywne tworzenie budowli z... kostek cukru! Osobliwą ciekawostką stanowił pokaz czerpania papieru metodą tradycyjną. Wiele interesujących wydarzeń odbywało się również poza Stadionem Narodowym.

Na zakończenie

Tegoroczne WTK charakteryzowały się bogactwem oferty tytułowej w każdym gatunku, imponującą, choć nieco mniejszą niż rok temu liczbą wystawców oraz interesującymi spotkaniami autorskimi. Dodatkowo przygotowano mnóstwo ciekawych wydarzeń towarzyszących (panele dyskusyjne) i liczne atrakcje skierowane do czytelników (niezależnie od wieku i czytelnicznych kompetencji), co wpłynęło na szerokie zainteresowanie ze strony odwiedzających targi. Według wyliczeń organizatora imprezę odwiedziło w sumie 75 tys. osób. Warto zwrócić uwagę na zróżnicowaną ofertę edukacyjną skierowaną do grup zorganizowanych (szkół i przedszkoli). Stadion Narodowy doskonale spełnił swoją funkcję, służąc przestrzenią wydawcom, księgarzom, bibliotekarzom i czytelnikom. W tym roku zrezygnowano z wykorzystania powierzchni płyty stadionu. Pewnym rozczarowaniem dla bibliotekarzy – podobnie jak w roku ubiegłym – była konieczność wykupienia wejściówek na ostatnie dwa dni targowe (wstęp był bezpłatny tylko w czwartek i piątek).

Warto zauważyć, że uczestnictwo w WTK to niepowtarzalna możliwość kompleksowego obcowania z literaturą, szansa na nawiązanie branżowych kontaktów i wymianę doświadczeń. Obserwując targowe ekspozycje i wydarzenia, można nieco optymistycznie spojrzeć na rynek książki z perspektywy tworzących go podmiotów wydawniczych oraz instytucji upowszechniających kulturę czytelniczną. Nie należy jednak zapominać o nieustannym promowaniu aktywnego czytelnictwa w każdym możliwym wymiarze i formie, na wszystkich szczeblach edukacji i społecznej świadomości. Skoro świat literatury co roku tak efektownie prezentuje się na Stadionie Narodowym, być może w końcu i czytanie stanie się... narodowym sportem!